А1 България ЕАД
ул. Кукуш 1
София 1309, България
A1.bg

ДО

Г-ЖА МАРИЯ ПАВЛОВА –

СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ул. "СЛАВЯНСКА" № 1, гр. София - 1040

ОТ

А1 БЪЛГАРИЯ ЕАД, ЕИК: 131468980,

ул. "Кукуш" № 1, гр. София - 1309

ОТНОСНО: Проект на Закон за несъстоятелност на физическите лица

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПАВЛОВА,

В Портала за обществени консултации на Министерски съвет бе обявен за нова обществена консултация Закон за несъстоятелност на физическите лица *(наричано за краткост „Проекта")*. На основание чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, в определения срок за обществени консултации, А1 БЪЛГАРИЯ ЕАД *(наричано за краткост „А1")* изразява настоящото становище по проекта.

Като търговец със значителен дял на пазара на дигитални услуги и телекомуникационни решения в България, ние от А1 подкрепяме идеята за намиране на адекватно и работещо решение, което да запълни празнотата и да уреди производството по несъстоятелност на физическите лица в съответствие с обществените очаквания, изискванията на актовете на Европейския съюз и особеностите на националната правна система. Ето защо подхождаме с високо внимание и отговорност към стартираната от Ваша страна законодателна инициатива и позовавайки се на натрупания през годините опит, бихме искали да съдействаме за развиване на добрите практики в областта. В качеството ни на кредитор в многобройни искови и изпълнителни производства, бихме искали да съдействаме за постигане на целите на предложения законопроект по насърчаване на доброволното събиране на трудно събираеми и несъбираеми вземания и за справедливо, ефективно и бързо удовлетворяване на кредиторите на неплатежоспособния длъжник във възможно най-

голяма степен, като за тази цел представяме и молим да приемете следните предложения за изменения на Проекта:

1. Становище по отношение чл.9 ал. 2 т. 4 от Проекта:

Предложена редакция по чл.9 на Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата т.4 в ал. 2 от чл. 9 от Проекта, както следва: се е разпоредил безвъзмездно или под пазарна стойност със свое имущество на значителна стойност през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност;;

Мотиви за предложената редакция:
Предлагаме редакция на разпоредбата, тъй като считаме, че при сегашната формулировка създава предпоставки за злоупотреба от страна на недобросъвестни длъжници, които могат да се разпоредят с имущество на символична по документи цена и да попаднат в хипотезата на добросъвестен длъжник.

2. Становище по отношение чл.10 ал. 2 от Проекта:

Предложена редакция по чл. 10 на Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата по чл. 2 на чл. 10, както следва:
(2) За частично удовлетворяване се смята пълното удовлетворяване на дължимите обезпечени вземания по чл. 17, ал. 1, т. 1 и на поне 10 на сто от общия размер на останалите вземания, както и отделно 2 минимални работни заплати. Ако няма дължими вземания по чл. 17, ал. 1, т. 1, за частично удовлетворяване се смята удовлетворяването на поне 30 на сто от общия размер всички вземания, както и отделно 2 минимални работни заплати.

Мотиви за предложената редакция:
Допълнителното изискване за наличие на поне 2 минимални работни заплати се обуславя от уреденото в закона възнаграждение за синдика. В случай че не се предвиди отделен бюджет за синдика, ще се стигне до ситуация, в която наличното имуществото може изобщо да не стигне за удовлетворяване на кредиторите, а да бъде разпределено за разходи във връзка с дейността на синдика и по този начин се предпоставя създаване на дисбаланс за кредиторите - от една страна върху тях пада административната тежест за проследяване и извършване на действия във връзка с производството по несъстоятелност на ФЛ, а от друга - липсват гаранции за удовлетворение поне на част от вземанията, докато същевременно са лишени от способите на принудителното изпълнение. Отделно тенденцията за увеличение на МРЗ допълнително предполага необосновано намаление на масата на несъстоятелността в ущърб на кредиторите.

3. Становище по отношение чл. 11 от Проекта:

Предложение за редакция на разпоредбата: да се добави нова алинея със следната редакция:
(3) Недействително по отношение масата на несъстоятелността е прекратяването или

делбата на съпружеската имуществена общност, както и определянето на по-голям дял, ако е станало в срок от 6 месеца преди началната дата на неплатежоспособността до приключване на производството по несъстоятелност."

Мотиви за предложената редакция:
По аналогия с Търговския закон и предвид, че в производството по несъстоятелност се вземат предвид интересите на кредиторите, длъжника и неговото семейство, както и задължение за длъжникът да представи декларация- опис на личното имущество и имуществото съпружеска имуществена общност - вещи, права върху вещи, вземания и доходи.

4. Становище по отношение чл. 14 , ал. 1 и 2 от Проекта:

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:
Разноски на несъстоятелността
Чл. 14. (1) Разноски в производството по несъстоятелност са:
1. държавната такса;
2. възнаграждението на временния синдик, синдика и вещото лице, ако има определено;
3. разходите за попълване, управление, оценяване и разпределение на масата;
4. определената издръжка на длъжника и на неговото семейство.

(2) Длъжникът осигурява авансовото заплащане на разноските в производството по несъстоятелност. Държавната такса се събира при предявяване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност. Преди възникване на необходимост от авансово заплащане на разноски, включително преди извършване на действие по чл. 24 (1), съдът или синдикът уведомява длъжника за размера на дължимото авансово плащане и определя срок, в който то следва да бъде извършено. При неспазване на указанията на съда или синдика:
1. съдът констатира възникнало основание за отпадане на добросъвестността.
2. синдикът не извършва действието по чл.24(1) и в 3-дневен срок уведомява съда по несъстоятелността за възникнало основание за отпадане на добросъвестността.

Мотиви за предложената редакция:

При декларирано наличие на имущество движимо или недвижимо, както бе предложено по-горе, съдът следва да определи вещо лице, за чиято дейност длъжникът следва да поеме разноските.
В разноските следва да се включи възнаграждението на временен синдик, който да извършва действия по запазване на интересите на длъжника и кредиторите до избор на синдик.

При положение, че разноските в производството по несъстоятелност включват:
(1) *държавната такса;*
(2) *възнаграждението на временния синдик и синдика;*
(3) *разходите за попълване, управление, оценяване и разпределение на масата;*
(4) *определената издръжка на длъжника и на неговото семейство.*

Преди всяко възникване на нужда от извършване на разноски, законодателят следва да предвиди последици от неплащането на дължими разноски, което представлява реализиране на чл. 9 (2) т.9, хипотеза първа - неизпълнение на задължения, предвидени в този закон.

5. Становище по отношение чл. 17, ал.1, т.1 и т. 7 от Проекта:

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:
Чл. 17. (1) В производството по несъстоятелност вземанията на кредиторите се удовлетворяват в следния ред:
1. Вземания, за които има изпълнително основание, вземания, обезпечени със залог или ипотека, или запор, вписани по реда на Закона за особените залози - от получената сума при реализацията на обезпечението;

7. законна лихва за забава за всички вземания от редовете по-горе, както и законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;

Мотиви за предложената редакция:
Предвид факта, че някои от кредиторите може да са извършили активни действия за събиране на задълженията, а други (с обезпечени вземания) да са бездействали, извън производството по несъстоятелност активните кредитори биха се удовлетворили чрез образуване на изпълнително дело. Следва да се вземе предвид и доброволния характер на процедурата, която може да бъде инициирана само и единствено от страна на длъжника, т.е. предвиденият ред създава допълнителна привилегия за бездействалия кредитор и допълнително отежнява положението на активния, който освен вземането си за главница и лихви, е направил и допълнителни разноски в гражданско и изпълнително производство.

Отделно законната лихва за забава не подлежи на обезпечение, така че следва да се уреди изрично, че законната лихва за забава за всички вземания попада в един и същи ред, независимо дали вземането е обезпечено или не.

Становище по отношение на чл. 19., ал. 5 от Проекта

Чл. 19. (5) Кредиторът може да бъде представляван от упълномощен представител с писмено пълномощно, с нотариална заверка на подписа. Когато представителят е адвокат, нотариална заверка на подписа не е необходима.

Мотиви за предложената редакция:
В духа на законопроекта, законодателят следва да отчете интересите и на потенциалните кредитори с много длъжници, за които ще представлява неоправдана пречка изготвяне на изрично пълномощно за всеки един отделен случай. Следва да се приеме общо юрисконсултско пълномощно, както се процедира във всяка фаза на гражданския процес.

6. Становище по отношение чл. 35, ал.3 от Проекта:

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:

Чл. 35. (3) За проверка на обстоятелствата по чл. 33 съдът може да изисква представяне на допълнителни доказателства от длъжника, ако няма възможност да извърши справка относно тези обстоятелства по служебен път. Съдът уведомява органите на НАП за допусната за разглеждане молба за откриване на производство по несъстоятелност. НАП инициират проверка за съответствие на имущество и доходи на длъжника и неговото семейство, резултатите от която се прилагат към делото, като основание за взимане на решение за откриване на производство по несъстоятелност. При декларирано наличие на недвижимо имущество и движими вещи, съдът служебно назначава вещо лица, което извършва пазарна оценка на откритото и/или декларирано имущество, резултатите от която се прилагат към делото, като основание за взимане на решение за откриване на производство по несъстоятелност.

Мотиви за предложената редакция:
При сегашната формулировка добросъвестността на длъжника явно ще се предполага във всички случи поради абсолютно формалните изисквания и декларации. Това само по себе си предполага безконтролно обявяване на несъстоятелности на ФЛ. Копирането на практики от държави, в които кешовите плащания са сведени до минимум и почти няма сива икономика, приложени в нашите условия, опорочава идеята на този законопроект, още преди да е предложен за разглеждане в НС. В държава, в която дори депутатите доскоро получаваха част от заплатите си в кеш и предвид масовата практика на кешови плащания и липсата на регистър на движими вещи в предложения законопроект законодателят не предлага реално изпълними механизми за проследяване на получени доходи и направени плащания.
В предвидената процедура се разчита единствено и само на преценката на длъжника, който дори и добросъвестен, не е компетентен да направи заключенията, които ще гарантира.
Тъй като се носи наказателна отговорност за декларирани неверни обстоятелства, в интерес на длъжника е да се предвидят промени в процедурата.
Текущо НАП има правомощия и компетенции да прави проверка за съответствие на имущество и доходи, така че редно е именно приходният орган да извършва такава проверка, като на база неговото заключение съдът да направи преценка дали има основание да се пристъпи към откриване на процедура по несъстоятелност на ФЛ.
Освен всичко останало, в хода на тази проверка ще има възможност да се установи и наличието или липса на извършено нарушение за деклариране на доходи - което иначе е оставено единствено на декларация от длъжника.
По смисъла на Закона за социалното подпомагане "основни жизнени потребности" са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната, т.е. всичко извън храна, облекло и жилище следва да бъде преценявано към момента на покупката спрямо възможностите на длъжника. В този смисъл, ако се стигне до откриване на процедура по несъстоятелност, проверката от НАП следва да е публична, като освен заключенията на НАП следва да съдържа и приложения, напр.: банково извлечение за 5 години назад, справка от КАТ за придобити и продадени МПС за 5 години

назад, вкл. цената, на която е изповядана сделката, справка от имотния регистър, от която да са видни вписванията на имоти, притежавани от длъжника за 5 години назад, справка от ЦКР, от която да е видно наличието или липсата на кредити; справка от НАП за регистрирани трудови доходи; справка от Агенция по заетостта, която при нужда да докаже активно търсене на работа; да се съобрази и възможността за кешови плащания на стоки на изплащане - съответно да се предвиди начин за изискване на информация поне от дружествата, които предлагат закупуване на бяла и черна техника на изплащане.
Освен това при положение, че в законопроекта се предвижда преценка на разходите на длъжника в светлината на издръжка на семейството му, по същата логика, освен на длъжникът проверка следва да се прави и на семейството му, още повече съгласно Семейния кодекс за задължения, поети за текущите нужди на семейството, съпрузите отговарят солидарно.
Отделно от това съдът няма компетенции да прецени дали декларираното имущество на длъжника ще бъде достатъчно да покрие необходимия минимум от установените задължения. Следва да се назначи вещо лице - оценител, което да направи пазарна оценка на декларирано недвижимо и движимо имущество.
Друг порок на предвидената процедура е липсата на законово уредена възможност за съда да установи наличното имущество на длъжника в цялост, т.к. в Имотния регистър се обявява информация само при извършени сделки с недвижимо имущество. В случай на открито наследство, без последващи подлежащи на вписване обстоятелства (актове, с които се признава, прехвърля, изменя или прекратява правото на собственост или друго вещно право върху недвижим имот, възбрани и ипотеки на НИ), придобитото имущество не може да бъде установено с проверка в Имотния регистър.

7. Становище по отношение чл. 39 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:

Ограничаване на правата на длъжника
Чл. 39. (1) С откриване на производството по несъстоятелност длъжникът не може да сключва нови сделки на управление и разпореждане с имуществото си, както и да извършва плащания без разрешение на синдика, а до назначаването на синдика - без разрешение на съда. Това ограничение не се прилага за изпълнението на текущи задължения във връзка със задоволяване на жизнените потребности на длъжника и членовете на семейството му в рамките на определената от съда издръжка, като плащания към централния и местния бюджет, към доставчици на битови, комунални и съобщителни услуги, необходими разходи за храна, здравеопазване, образование, социални услуги и други.
(2) От вписването на решението за откриване на производството по несъстоятелност изпълнението на задължение към длъжника се приема от синдика. Плащанията в полза на длъжника се извършват по особената банковата сметка на длъжника, посочена в решението за откриване на производството.
(3) Изпълнението, направено на длъжника след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, но преди вписването, е действително, ако изпълнителят не е знаел за откриването на производството или макар и да е знаел, даденото е влязло в масата на несъстоятелността.

Добросъвестността се предполага до доказване на противното.
(4) Съдът или синдикът изпраща на третото задължено лице съобщение за откритата особена банкова сметка на масата на несъстоятелността. В съобщението се забранява на третото задължено лице да предава дължимите от него суми или вещи на длъжника или на друго лице. Тези вещи трябва да бъдат посочени точно.
(5) От деня на получаване на съобщението третото задължено лице има задълженията на пазач спрямо дължимите от него вещи или суми.
(6) В едноседмичен срок от връчването на запорното съобщение третото лице трябва да съобщи на съдебния изпълнител:
1. признава ли за основателно вземането, върху за което е получено съобщението, и готово ли е да го плати;
2. има ли претенции от други лица върху същото вземане;
3. наложен ли е запор и по други изпълнителни листове върху това вземане и по какви претенции;
(3) Ако третото лице не оспорва своето задължение, то внася дължимата от него сума по особената банкова сметка на масата на несъстоятелността или му предава запорираните вещи.

Мотиви за предложената редакция:
Законодателят следва да регулира начини за своевременно уведомяване на трети задължени лица (напр. работодател) или да приложи по аналогия реда по ГПК, като по този начин ще се редуцира възможността за превод на суми по спрени изпълнителни дела. При текущото предложение се създава допълнителна административна тежест за работодателите да извършват проверки на всички свои служители.

8. Становище по отношение чл. 48, ал. 1 от Проекта

Оспорване
Чл. 48. (1) Длъжникът или кредитор може да направи писмено възражение пред съда с копие до синдика срещу прието или неприето от синдика вземане в 14-дневен срок от обявяването на списъка.
(2) Синдикът е длъжен да представи пред съда становище по всяко постъпило възражение в 3-дневен срок от получаването му, но не по-късно от датата на провеждане на съдебното заседание за разглеждане на възраженията.
(3) Не може да се оспорва вземане, установено с влязъл в сила акт, вкл. при налично изпълнително основание, както и вземане, което е установено с влязло в сила съдебно решение, постановено след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, по което е взел участие синдикът.

Мотиви за предложената редакция:
Предлагаме отпадане на думата „публично" и да се разшири обхвата на алинеята. Синдикът не следва да има правомощия да дава становище за вземания, независимо публично или частноправни, които са установени в влязъл в сила съдебен акт. Ако се приеме разпоредбата, както е предложена, се поставя под въпрос стабилитета на влезли в сила актове, както и в противоречие с принципа на съдебна икономия се създават предпоставки за повторно разглеждане вече приключил спор.

9. Становище по отношение чл. 51, ал.1 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:
Прекратяване на договор
Чл. 51. (1) Синдикът може да прекрати всеки договор, по който е страна длъжникът, ако той не е изпълнен изцяло или частично, като отправи предизвестие от 15 дни. В случай че насрещната страна не отговори или не възрази срещу предизвестието, договорът се счита за прекратен. При прекратяване на договора, освен предвидените в договора неустойки, насрещната страна има право на обезщетение за претърпените вреди.

Мотиви за предложената редакция:
Претърпените вреди и техният размер всякога подлежат на доказване, като означава образуване на исково производство. При договорните неустойки това не седи така - размерът им не подлежи на доказване и съответно няма нужда от образуването на исково производство за тях, а съгласно чл. 41, ал.5 от законопроекта след откриване на производството по несъстоятелност е недопустимо образуването на нови съдебни производства по имуществени граждански дела срещу длъжника.

10. Становище по отношение чл. 60, ал.2 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:
(2) Кредитор може да гласува и без да присъства на събранието чрез писмено изявление с нотариална заверка на подписа или с КЕП в случаите на електронно подавано изявление.

Мотиви за предложената редакция:
С оглед гарантиране на правата на кредиторите, следва да с предвидят по-реалистични и съвременни процедури, за да бъде реализирана идеята за справедливо удовлетворение на интересите както на длъжника, така и на кредиторите.

11. Становище по отношение чл. 70 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:

Чл. 70. Длъжникът се счита недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по плана или задълженията във връзка с осъществявания контрол върху изпълнението на плана.

Мотиви за предложената редакция:
Предлагаме да отпадне частта „освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина." като противоречаща на чл. 81 (2) от ЗЗД - Обстоятелството, че длъжникът не разполага с парични средства за изпълнение на задължението, не го освобождава от отговорност.

12. Становище по отношение чл. 93 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:
Чл. 93. Непредявените в производството по несъстоятелност вземания и

неупражнените права, за които кредиторът е бил надлежно уведомен в хода на производството, се погасяват.

Мотиви за предложената редакция:
Освен че законопроектът следва да се преработи от гледна точка на уведомяване на кредиторите, следва да се взема предвид, че не само бизнесът може да е кредитирал длъжника. Ако разпоредбата не бъде изменена, се създава предпоставка добросъвестни физически лица кредитори да бъдат ощетени, т. к. няма дори за разберат за започналото производство.

13. Становище по отношение чл. 95 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:

Неизпълнение на договора
Чл. 95. Длъжникът се счита недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по договора.

Мотиви за предложената редакция:
*Предлагаме да отпадне частта „*освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.*" като противоречаща на чл. 81 (2) от ЗЗД - Обстоятелството, че длъжникът не разполага с парични средства за изпълнение на задължението, не го освобождава от отговорност.*

14. Становище по отношение чл. 100 от Проекта

Предложение за редакция на разпоредбата, както следва:
Чл. 100. Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник за удовлетворяване на вземанията, включени в одобрения от съда списък на приетите вземания, се погасяват с изтичане на 5-годишен срок от влизането в сила на решението на съда за утвърждаване на плана за погасяване, а когато няма такъв - от датата на първия опис на имуществото на длъжника, и при условие, че:
1. длъжникът е заплатил разноските в производството по несъстоятелност;
2. е удовлетворил поне частично включените в утвърдения от съда списък на приетите вземания, при условие че цялото негово секвестируемо имущество е послужило за удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността;
3. не са налице основания за недобросъвестност на длъжника по смисъла на чл. 9, ал. 2.

Мотиви за предложената редакция:
Планът за погасяване се одобрява от съда и реално придобива характер на съдебна спогодба, което му придава сила на пресъдено нещо. В този смисъл погасяването на задължението за удовлетворяване на вземанията следва да е 5 години по смисъла на ЗЗД.

15. Становище по отношение чл. 101 от Проекта

Предложението ни е посочената разпоредба да отпадне изцяло от Проекта, поради това, предвидените форми на контрол върху действията/ доходите са в рамките само на 1 година, още повече се разчита на декларации от страна на длъжника. За да има баланс в защитата на интересите на кредитори и длъжник следва предвидените срокове да са еквивалентни. Ако все пак законодателят прецени, че съществуването да подобна разпоредба е разумно и основателно, следва в тази хипотеза да се предвидят допълнителни изисквания, а не само съдът да „установи дали са налице условията за това." Следва да се предвиди за чия сметка са разноските по това произнасяне, при положение, че най-вероятно не е компетенциите на съда да прави пазарна оценка на декларирано имущество и т.н. Също така не е ясно как се стига да определяно на срок от 5 години, при положение, че при вече обсъжданите проекти срокът беше 10г., после беше намален на 8 години.

В заключение отново бихме искали да изразим нашата подкрепа и готовност за предоставяне на експертно съдействие в рамките на работата по проекта на Закон за несъстоятелност на физическите лица. Вярваме, че ранният етап на обсъжданията дава възможност за прецизиране на акта, което ще се отрази положително както за постигане на поставените цели, така и за да отговори в пълна степен на обществените очаквания, изискванията на актовете на Европейския съюз и особеностите на националната правна система.

Надяваме се че предложенията ни ще бъдат разгледани и приети. Оставаме на разположение за обсъждане.

С уважение,

Мария Генова,

Старши юрисконсулт и пълномощник

"А1 България" ЕАД

А1 България ЕАД